

04. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi¹

İlayda Nur SÖYLEMEZ²

Nigar İPEK EĞİLMEZ³

APA: Söylemez, İ. N. & İpek Eğilmez, N. (2024). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (38), 73-86. DOI: 10.29000/rumelide.1439583.

Öz

Günümüzde teknoloji alanındaki hızlı gelişmeler neticesinde özellikle iletişim ve eğitim alanında büyük değişiklikler meydana gelmiştir. Duygu ve düşünceleri kalem ile kâğıt üzerine yazmanın yerini gitgide telefon, tablet, bilgisayar vb. araçlarla dijital ortamlara yazma almaya başlamıştır. Bu durum günlük yaşamı etkilediği gibi öğrenim sürecini de etkilemektedir. Buradan yola çıkarak ileride Türkçe öğretmeni olacak olan Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumlarını incelemek bu araştırmanın temel amacını oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın örneklemini Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenim gören 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumlarını belirleyebilmek ve bu tutumların cinsiyet, sınıf düzeyi, sosyal medya kullanma sıklığı, yazma ortamı tercihi (kâğıt, dijital ortam), bağımsız yazma alışkanlığı (günlük, anı, şiir, hikâye), yazma sıklığı (her gün, haftada bir, nadiren, hiç), yazma amacı (ders çalışma, sosyal medya, zevk için, diğer) gibi değişkenler açısından inceleyebilmek amacıyla öğretmen adaylarına iki adet veri toplama aracı uygulanmıştır. Bunlardan birincisi "Öğrenci Bilgi Formu", diğeri "Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği"dir (Susar Kırmızı, Kapıkıran ve Akkaya, 2021). Veri toplama araçları ile elde edilen veriler, SPSS 22.0 Paket Programı ile çözümlenmiştir. Veriler çözümlenirken iki grup arasında fark olup olmadığını görmek için bağımsız örneklem t testi, ikiden fazla grup arasında fark olup olmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Fark olan gruplarda farkın kaynağını görebilmek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik

¹ **Beyan (Tez/ Bildiri):** Bu çalışma TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı tarafından desteklenmiştir.

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.

Finansman: Bu araştırmaı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.

Telif Hakkı & Lisans: Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanmaktadır.

Etik İzni: Bu çalışma Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulunun 20.06.2022 tarih ve 220102 protokol numarası onayı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir..

Kaynak: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.

Benzerlik Raporu: Alındı – Turnitin, Oran: %23

Etik Şikayeti: editor@rumelide.com

Makale Türü: Araştırma makalesi, **Makale Kayıt Tarihi:** 14.11.2023-**Kabul Tarihi:** 20.02.2024-**Yayın Tarihi:** 21.02.2024; **DOI:** 10.29000/rumelide.1439583

Hakem Değerlendirmesi: İki Dış Hakem / Çift Taraflı Körleme

² YL, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı / MA, Muğla Sıtkı Koçman University, Institute of Educational Sciences, Department of Turkish and Social Sciences Education, Division of Turkish Education (Muğla, Türkiye), ilaydanursoylemez@gmail.com, **ORCID ID:** 0009-0006-3941-048X, **ROR ID:** https://ror.org/05n2cz176, **ISNI:** 0000 0001 0703 3794.

³ Doç. Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı / Assoc. Prof., Muğla Sıtkı Koçman University, Faculty of Education, Department of Turkish and Social Sciences Education, Department of Turkish Education (Muğla, Türkiye), nigaripek@mu.edu.tr, **ORCID ID:** 0000-0003-4266-5935, **ROR ID:** https://ror.org/05n2cz176, **ISNI:** 0000 0001 0703 3794.

tutumları üzerinde yazma ortamı tercihlerine göre anlamlı bir fark görülürken; cinsiyete, sınıf düzeyine, yazma sıklığına göre anlamlı bir fark görülmemiştir. Bu sonuçlara dayanarak öğrencilerin yazma ortamlarını çeşitlendirmek ve farklı yazma ortamlarında yazma çalışmaları yapmak önerilebilir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, yazma eğitimi, dijital ortamda yazma, Türkçe öğretmeni adayı

Examining the Attitudes of Prospective Turkish Language Teachers Toward Digital Writing⁴

Abstract

As a result of rapid developments in the field of technology today, significant changes have occurred, particularly in the areas of communication and education. The act of expressing emotions and thoughts on paper with a pen has gradually been replaced by writing in digital environments using tools such as phones, tablets, computers, etc. This transformation not only affects daily life but also has an impact on the learning process. Based on this, the primary objective of this research is to examine the attitudes of future Turkish language teachers toward writing in digital environments. The study's sample consists of students in the 1st, 2nd, 3rd, and 4th grades of the Turkish Teaching Department at Muğla Sıtkı Koçman University Faculty of Education. To determine the attitudes of teacher candidates towards writing in digital environments and to analyze these attitudes in terms of variables such as gender, grade level, frequency of social media use, writing environment preference (paper, digital), independent writing habits (journaling, memoir, poetry, story), writing frequency (daily, weekly, rarely, never), and writing purpose (study, social media, for pleasure, other), two data collection tools were applied to teacher candidates. The first is the "Student Information Form" and the second is the "Attitude Scale towards Writing in Digital Environments" (Susar Kırmızı, Kapıkıran, and Akkaya, 2021). The data obtained through the data collection tools were analyzed using the SPSS 22.0 Package Program. Independent samples t-test was used to determine if there was a difference between the two groups, and one-way analysis of variance was employed to see if there was a difference among more than two groups. The Tukey HSD test was applied to identify the source of any differences in groups where a difference was observed. According to the findings of the research, a significant difference was observed in the attitudes of Turkish language teacher candidates towards writing in digital environments based on their writing environment preferences; however, no significant difference was observed based on gender, grade level, or writing frequency. Based on these results, it is recommended to diversify students' writing environments and engage them in writing activities in different settings.

⁴ **Statement (Thesis/Paper):** This study was supported by TUBITAK 2209-A University Students Research Projects Support Program.

Conflict of Interest: No conflict of interest is declared.

Funding: No external funding was used to support this research.

Copyright & Licence: The authors own the copyright of their work published in the journal and their work is published under the CC BY-NC 4.0 licence.

Source: It is declared that scientific and ethical principles were followed during the preparation of this study and all the studies used are stated in the bibliography.

Similarity Report: Received - Turnitin, Rate: 23

Ethics Complaint: editor@rumelide.com

Article Type: Research article, Article Registration Date: 14.11.2023-Acceptance Date: 20.02.2024-Publication Date: 21.02.2024; DOI: 10.29000/rumelide.1439583

Peer Review: Two External Referees / Double Blind

Keywords: Turkish language education, writing instruction, digital writing, prospective Turkish language teacher

Giriş

Tarihin başlangıcı olarak kabul edilen yazı, hafızalarda yer alan bilgi ve birikimi bin yıllar ötesine taşıma aracıdır. Bir başka deyişle geçmişle gelecek arasındaki bağıdır. İnsanlık tarihi duvarlara yazma ile başladığı yazma serüvenine, deri parçaları, kâğıtlar derken günümüzde telefon, tablet, bilgisayar vb. teknolojik araçlarla dijital ortamlara yazarak devam etmektedir.

Yazma, en kısa tanımıyla duyu ve düşüncelerin belirli semboller aracılığıyla dışa aktarımıdır. Güneş'e (2007) göre yazma beyinde yapılandırılmış bilgilerin yazıya aktarılmasıdır. Köksal (2001) ise yazmayı, bireylerin duyu organları yoluyla elde ettiği bilgileri ve düşünceleri belirli kurallara uygun bir biçimde yazıyla anlatılması olarak tanımlamaktadır.

Bu tanımların yanı sıra yazma eylemini, basit bir şekilde, sadece sembol kullanarak duyu düşünceleri aktarmak olarak sınırlamak da doğru değildir. Bu sadece zihinde yapılandırılmış düşüncelerin dışa vurum şeklidir. Bu aşamaya gelene kadar duyu ve düşünceler zihinde yapılandırılır, belirli bir sıraya konular ve sistematik bir biçimde aktarılır. Bu nedenle yazma birçok zihinsel becerinin birleşiminden oluşmaktadır. Ayrıca Güneş'e (2013) göre, yazma becerisi ile öğrencilerin düşünceleri genişler, bilgileri düzenlenir, dil becerileri gelişir ve bilgi birikimleri artar. Böylece öğrenciler hem günlük hayatta hem de öğrenim yaşantılarında kendilerini daya iyi ifade edebilirler (Karatay, 2013).

Teknoloji artık hayatımızın vazgeçilmez bir parçasıdır. Günümüzde teknolojinin hızla ilerlemesiyle birlikte yaşamın birçok alanında olduğu gibi yazma alanında da büyük değişiklikler meydana gelmiştir. İnsanlar duyu ve düşüncelerini kâğıt üzerine yazmaktan çok telefon, tablet, bilgisayar vb. teknolojik araçlarla dijital ortama yazmaya başlamışlardır. Bu durum sonucunda yeni bir kavram olan dijital yazma kavramı ortaya çıkmıştır. Susar Kırmızı, Kapıkıran ve Akkaya'ya (2021) göre dijital yazma, dijital okuryazarlığın bir bileşenidir. Teknolojik gelişmelerin bir ürünü olan dijital yazma, teknolojik araçları kullanarak sembollerle gerçekleştirilen, kimi zaman web ağı ile bağlantılı olan ve bu ağlardan kullanıma da sunulabilen iletişim şekli olarak tanımlanabilir.

Özellikle iletişim araçlarındaki bu hızlı teknolojik gelişmeler aynı hızla gündelik yaşamlara girerek insanların günlük alışkanlıklarını, öğrenim yaşantılarındaki yöntemlerini de etkilemektedir. İletişim araçları olarak e-posta, sosyal medya vb. ortamlar çokça kullanılmaktadır. Maden, Banaz ve Maden'e (2018) göre, artık insanlar bilgi edinmek için basılı kaynaklar ile beraber dijital ortamlardaki elektronik kaynakları kullanmakta, bunun yanı sıra istek, görüş ve önerilerini paylaşmak için de kalem ve kâğıt yerine ekran ve klavyeleri kullanmaktadır. Bu durum dili kullananları daha farklı becerilerle donatmaktadır. Dil öğretimi süreçlerinde ise dijital ortamlarda dinleme, konuşma, okuma ve yazma eylemleri öğrencilerin hayatlarında doğrudan yer almaktadır. Özkaya ve Coşkun'a (2019) göre, dijital hikâye anlatımı öğrencilerinin akademik başarılarında ve ifade-anlam ilişkisini kurmada etkili bir yöntemdir. Dijitalleşmenin eğitime yansımaları sonucunda ortaya çıkan bir araç olan dijital hikâyelerin, öğrencilerin dinleme (Abidin, PourMohammadi, Souriyavongsa, Tiang ve Kim, 2011; Türe Köse, 2019), konuşma (Tatlı ve Aksoy, 2017), okuma (Adıgüzel ve Kumkale, 2018), yazma (Gündüz, 2019) ve dil bilgisi (Özkaya, 2017) becerilerinde etkili olduğu görülmektedir.

Özellikle, ödev hazırlarken, günlük yazarken, çevrim içi kullanımlarda, internet ortamında taramalar yaparken, e-posta ve yazılı iletiler gönderirken, bloglar ve yazılım oluştururken, web sitesi tasarlarırken dijital yazma kullanılmaktadır. Dijital ortamdaki metinler görüntü ve ses gibi çoklu ortam unsurlarını da içerebilmektedir (Susar Kırmızı, Kapıkıran ve Akkaya, 2021).

Türkçe Dersi Öğretim Programında (2019), öğrencilerin yetişirken sadece alan bilgisi ile değil günümüz teknolojisini kullanma becerileri ile de donatılması gerektiğine yönelik ifadeler yer almaktadır. Bu ifadelere programın farklı bölümlerinde rastlanmaktadır. Programın “Yetkinlikler” başlığı altında öğrencilerin ulusal ve uluslararası düzeyde; kişisel, sosyal, akademik ve iş hayatlarında ihtiyaç duyacakları sekiz anahtar beceri tanımlanmaktadır. Aynı zamanda Türkiye Yeterlilikler Çerçevesinde yer alan bu sekiz anahtar beceriden biri de “dijital yetkinlik”tir. Dijital yetkinlik programda “*İş, günlük hayat ve iletişim için bilgi iletişim teknolojilerinin güvenli ve eleştirel şekilde kullanılmasını kapsar. Söz konusu yetkinlik, bilgiye erişim ve bilginin değerlendirilmesi, saklanması, üretimi, sunulması ve alışverişi için bilgisayarların kullanılması ayrıca internet aracılığıyla ortak ağlara katılım sağlanması ve iletişim kurulması gibi temel beceriler yoluyla desteklenmektedir.*” olarak ifade edilmektedir (Türkçe Dersi Öğretim Programı, 2019, s. 5). Burada da görüldüğü gibi öğrencilerin bilgi teknolojilerini kullanan bireyler olarak yetişmelerinin önemi vurgulanmaktadır.

Öğrencilerin dijital ortamda yazma becerilerini geliştirmek amacıyla Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın (2019, s. 17), “Metin Türlerine İlişkin Açıklamalar” bölümünde, ortaokul düzeyinde blog, e-posta, haber metni, reklam, sosyal medya mesajları vb. dijital içerikli metin türlerinin kullanılması gerektiği ifade edilmiştir. Yine benzer şekilde Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın (2019) yazma dil becerisi kazanımlarında dijital ortama yazma ile ilgili kazanımlar yer almaktadır. Beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf düzeyinde “Anlatımı desteklemek için grafik ve tablo kullanmaları sağlanır.”, “Yazdıklarını desteklemek için gerektiğinde grafik ve tablo kullanır.” ifadeleri; altıncı, yedinci ve sekizinci sınıf düzeylerinde “Öğrenciler yazdıklarını sınıf ve okul panosu ile sosyal medyada paylaşmaya teşvik edilir.”; yedinci sınıf düzeyinde “Öğrencilerin giriş, gelişme ve sonuç bölümlerinde yazacaklarını belirleyerek bir metin taslağı oluşturmaları, düşünceyi geliştirme yollarını kullanmaları, yazılı ve çoklu medya kaynaklarından görüşlerini destekleyecek kanıtlar sunmaları sağlanır.” ifadesi yer almaktadır. Tüm bunlardan yola çıkarak Türkçe Dersi Öğretim Programı’nın (2019), öğrencilerin dijital ortama yazma becerilerini geliştirmeyi hedeflediği söylenebilir.

Son yıllardaki bu büyük teknolojik gelişim ve aynı zamanda tüm dünyayı etkisi altına alarak insanların yaşamlarını etkileyen Kovid-19 salgın süreci, günlük hayattaki, iş yaşamındaki, eğitim sürecindeki alışkanlıkların değişmesine yol açmıştır. Bu süreçle beraber, uzaktan eğitim kavramı yaygınlaşmış ve bilimsel, sanatsal vb. birçok etkinlik bu yolla gerçekleştirilmeye başlanmıştır. Bu durum öğrencileri, kalem ile kâğıt üzerine yazmaktan cep telefonu, bilgisayar vb. araçlarla dijital ortama yazmaya doğru götürmüştür. Öğrenciler, özellikle ders notları, ödevler, kişisel notlar gibi yazma etkinliklerini dijital ortamda yapmaya yönelmişlerdir. Bunun dışında sosyal medya ortamlarında ve birbirleri ile olan görüşmelerinde dijital ortamda yazma oldukça fazladır. Bu nedenle ileride Türkçe öğretmeni olacak olan Türkçe öğretmeni adaylarının, bir başka deyişle gelecek kuşaklara yazma eğitimi verecek olan geleceğin Türkçe öğretmenlerinin dijital ortamda yazmaya yönelik tutumlarını belirleyebilmek oldukça önemlidir. Bunun yanı sıra öğretmen adaylarının bu konudaki tutum ve tercihlerini bilmek Türkçe öğretmeni yetiştirmede uygulanan yöntem ve teknikleri ve ders içeriklerini de etkileyecektir.

Alandaki çalışmalar incelendiğinde Türkçe öğretmeni adaylarının dijital yazma tutumları ile ilgili çok az çalışmaya rastlanmıştır (Ustabulut, 2021). Bunun dışında biri üniversite öğrencilerinin diğeri ise

ortaokul ve lise öğrencilerinin dijital ortamda yazmaya yönelik tutumlarını tespit etmek amacıyla geliştirilmiş ölçek çalışmaları mevcuttur (Susar Kırmızı, Kapıkıran ve Akkaya, 2021; Baştuğ ve Keskin, 2017). Bu araştırmada daha önce yapılmış olan araştırmadan farklı olarak farklı bir örneklem grubunda ve farklı değişkenler ele alınarak Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumları belirlenmeye çalışılmıştır. Buradan yola çıkarak bu araştırmanın amacı Türkçe öğretmeni adaylarının cinsiyet, sınıf düzeyi, sosyal medya kullanma sıklığı, yazma ortamı tercihi (kâğıt, dijital ortam), bağımsız yazma alışkanlığı (günlük, anı, şiir, hikâye), yazma sıklığı (her gün, haftada bir, nadiren, hiç), yazma amacı (ders çalışma, sosyal medya, zevk için, diğer) gibi değişkenler açısından dijital ortamda yazmaya ilişkin tutumlarını belirlemektir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma var olan durumu olduğu gibi tanımlamayı amaçlayan betimsel tarama modelinde tasarlanmıştır. Var olan durumu olduğu gibi ortaya koyma amacı güden tarama modelinde “araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır.” (Karasar, 1999, s. 77).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda öğrenim gören 1., 2., 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. 2021-2022 güz dönemi verilerine göre Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalında öğrenim gören ve 1. sınıfa devam eden 50, 2. sınıfa devam eden 54, 3. sınıfa devam eden 57 ve 4. sınıfa devam eden 81 olmak üzere toplam 242 öğrenci bulunmaktadır. Araştırmada örneklem belirlenirken tüm evrene ulaşılmaya çalışılmıştır ve böylece araştırmaya katılmaya gönüllü olan tüm öğrenciler araştırmanın örneklemini oluşturmuşlardır. Aşağıdaki tabloda çalışmaya katılmaya gönüllü olan öğrenci sayıları yer almaktadır.

Tablo 1. Çalışma Grubunda Yer Alan Öğretmen Adaylarının Tanımlayıcı Bilgisi

Sınıf Düzeyi	Cinsiyet		Toplam
	Kadın	Erkek	
1. Sınıf	29	14	43
2. Sınıf	16	14	30
3. Sınıf	15	15	30
4. Sınıf	24	13	37
Toplam	84	56	140

Veri Toplama Araçları

Bu çalışma kapsamında iki temel veri toplama aracı kullanılmıştır. Bunlardan birincisi öğretmen adaylarının tanımlayıcı bilgilerine ulaşmayı amaçlayan ve araştırmacılar tarafından geliştirilen “Öğrenci Bilgi Formu”dur. İkinci veri toplama aracı, Susar Kırmızı, Kapıkıran ve Akkaya (2021) tarafından geliştirilen ve öğretmen adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumlarını belirlemeyi amaçlayan “Dijital Ortamda Yazmaya İlişkin Tutum Ölçeği”dir (DOYAT).

Öğrenci Bilgi Formu, Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumları üzerinde etkisi incelenmek istenen unsurlardan oluşan bir formdur. Formda öğrencilerin demografik bilgilerinden ve sosyal medya kullanma sıklığı, yazma ortamı tercihi (kâğıt, dijital ortam), bağımsız yazma alışkanlığı (günlük, anı, şiir, hikâye), yazma sıklığı (her gün, haftada bir, nadiren, hiç), yazma amacı (ders çalışma, sosyal medya, zevk için, diğer) vb. değişkenlerden oluşan dokuz soru bulunmaktadır. Formdaki sorular hazırlanırken öncelikle ilgili alan yazın taranmış ve dijital ortamda yazma üzerinde etkisi olabilecek unsurlar tespit edilmiştir. Bu doğrultuda formun taslağı araştırmacılar tarafından hazırlandıktan sonra beş alan uzmanının görüşüne sunulmuştur. Alan uzmanlarının önerileri doğrultusunda sorular üzerinde düzenlemeler yapılarak Öğrenci Bilgi Formu son şeklini almıştır.

Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği (DOYAT), 25 maddeden oluşmaktadır. Maddelerin 5'i olumsuz, 20'si olumlu ifadeler içeren maddelerden oluşmaktadır. Ölçek puanlanırken olumlu maddeler 5'ten, olumsuz maddeler ise 1'den başlayarak derecelendirme yapılmıştır. Bir katılımcı ölçekten en az 25, en çok 125 puan alabilir. Katılımcıların ölçekten yüksek puan almaları dijital yazmaya ilişkin olumlu tutumlara sahip olduklarını, düşük puan almaları ise dijital yazmaya ilişkin olumsuz tutumlara sahip olduklarını göstermektedir. Ölçeğin güvenilirliğine ilişkin Cronbach's Alpha katsayısı .83'tür.

Veri toplama araçları araştırmacılar tarafından sınıflara gidilerek yüz yüze uygulanmıştır. Veri toplama araçları uygulanmadan önce, araştırmaya katılmaya gönüllü olan öğretmen adaylarına araştırma ve veri toplama formları hakkında bilgilendirme yapılmış ve çalışmaya katılmaya gönüllü olan öğretmen adaylarının yazılı onamları alınmıştır. Veri toplama formlarının uygulanması yaklaşık 15 dakikalık bir süreyi almıştır.

Verilerin Analizi

Öğrenci Bilgi Formu ve Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği ile elde edilen veriler, SPSS 22.0 paket programı ile değerlendirilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. İstatistiksel analizler yapılmadan önce verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve bunun sonucunda verilerin normal dağıldığı görülmüştür. Grup sayısı 30'dan büyük olduğu (N=140), çarpıklık ve basıklık katsayısı +- 1 aralığında olduğu (çarpıklık= ,26; basıklık= ,24) ve mod, medyan ve ortalama değerleri birbirine çok yakın olduğu (mod=3,88; medyan=3,88; ortalama=3,68) için verilerin normal dağıldığı söylenebilir. Buradan yola çıkarak veriler çözümlenirken iki grup arasında fark olup olmadığını görmek için bağımsız örneklem t testi, ikiden fazla grup arasında fark olup olmadığını görmek için tek yönlü varyans analizi kullanılmıştır. Fark olan gruplarda farkın kaynağını görebilmek için Tukey HSD testi uygulanmıştır. Kullanılan ölçeğin güvenilirliğini belirlemek için Cronbach'ın Alpha ve McDonald'nın Omega iç tutarlılık katsayı değerlerine bakılmıştır. İstatistiksel anlamlılık için $p < 0.05$ kabul edilmiştir.

Bulgular

Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada öğretmen adaylarının tutumları cinsiyet, sınıf düzeyi, sosyal medya kullanımı, yazma ortamı tercihi (kâğıt veya dijital ortam), bağımsız yazma alışkanlığı (günlük, anı, şiir vb.), yazma sıklığı ve yazma amacı değişkenleri açısından incelenmiştir. Elde edilen veriler ışığında ortaya çıkan bulgular araştırmanın alt problemleri doğrultusunda aşağıda tablolaştırılarak verilmiştir.

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutumları Üzerinde Cinsiyetin Etkisi

Bu bölümde Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumları üzerinde cinsiyetin etkisine yönelik bulgular verilmiştir.

Tablo 2. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutumları Üzerinde Cinsiyetin Etkisi

Cinsiyet	N	X	S	sd	t	p
Kadın	84	3,76	,35	138	1,29	,31
Erkek	56	3,85	,40			

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi araştırmaya 84 kadın, 56 erkek öğretmen adayı katılmıştır. Kadın öğretmen adaylarının ölçekten aldıkları puanların ortalaması 3,76; erkek öğretmen adaylarının ölçekten aldıkları puanların ortalaması 3,85'tir. Erkek ve kadın öğretmen adaylarının dijital yazmaya yönelik tutumları arasında farklılık olup olmadığını gösteren p değerine göre ise (p= ,31) gruplar arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Bu durum cinsiyete göre öğretmen adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumları arasında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymaktadır.

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutumları Üzerinde Sınıf Düzeyinin Etkisi

Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumlarının sınıf düzeyine göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Verilerin analizi sonucunda öğretmen adaylarının tutumlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 3'te, sınıf düzeylerine göre farklar ise tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 3. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutumları Üzerinde Sınıf Düzeylerinin Etkisine Yönelik Tanımlayıcı İstatiksel Puanlar

Sınıf Düzeyi	N	$\bar{X}$	SS
1. Sınıf	43	3,73	,38
2. Sınıf	30	3,79	,39
3. Sınıf	30	3,82	,42
4. Sınıf	37	3,86	,32

Tablo 3'te görüldüğü üzere birinci sınıf öğrencilerinin dijital ortamda yazmaya yönelik tutum puanlarının ortalaması 3,73; ikinci sınıf öğrencilerinin tutum puanlarının ortalaması 3,79; üçüncü sınıf öğrencilerinin tutum puanlarının ortalaması 3,82 ve dördüncü sınıf öğrencilerinin tutum puanlarının ortalaması 3,86'dır. Türkçe öğretmeni adaylarının sınıf düzeylerine göre dijital ortamda yazmaya yönelik tutum puanları arasında farklılık olduğu, sınıf düzeyi arttıkça dijital ortamda yazmaya yönelik tutum puanlarının da arttığı görülmektedir. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını tespit etmek amacıyla Anova testi yapılmıştır.

Tablo 4. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutumları Üzerinde Sınıf Düzeyinin Etkisine Yönelik Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	,391	3	,130	,909	,439

Grupları içi	19,498	136	,143
Toplam	19,889	139	

Türkçe öğretmeni adaylarının sınıf düzeylerine göre dijital ortamda yazmaya yönelik tutum puanları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını görmek amacıyla yapılan varyans analizi sonucunda öğretmen adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumları üzerinde sınıf düzeylerine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p=,439$).

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutumları Üzerinde Sosyal Medya Kullanım Sıklığının Etkisi

Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumlarının sosyal medya kullanım sıklığına göre farklılaşıp farklılaşmadığını görmek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Verilerin analizi sonucunda öğretmen adaylarının tutumlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 5'te, sınıf düzeylerine göre farklar ise tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 5. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutumları Üzerinde Sosyal Medya Kullanım Sıklığının Etkisine Yönelik Tanımlayıcı İstatiksel Puanlar

Sosyal Medya Kullanım Sıklığı	N	$\bar{X}$	SS
1 saat ve altı	9	3,6642	,31497
2-4 saat	45	3,8089	,33173
5-7 saat	18	3,7740	,51483
8-10 saat	1	3,7254	-
11 saat ve üzeri	60	3,8425	,38467

Tablo 5'te görüldüğü üzere öğrencilerin dijital ortamda yazmaya yönelik tutumları üzerinde sosyal medyayı günde 1 saat ve altı kullananların puanlarının ortalaması 3,66; 2-4 saat kullanan öğrencilerin tutum puanlarının ortalaması 3,80; 5-7 saat kullanan öğrencilerin tutum puanlarının ortalaması 3,77; 8-10 saat kullanan öğrencilerin tutum puanlarının ortalaması 3,72; 11 saat ve üzeri kullanan öğrencilerin tutum puanları ortalaması 3,84'tür. Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumları üzerinde sosyal medya kullanım sıklığına göre farklılık olduğu görülmektedir. Sosyal medya kullanım sıklığı en çok olan öğretmen adayları, dijital ortamda yazmaya yönelik tutum puanları en yüksek olanlardır. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını tespit etmek amacıyla Anova testi yapılmıştır.

Tablo 6. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutumları Üzerinde Sosyal Medya Kullanım Sıklığının Etkisine Yönelik Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	0,285	4	0,071	0,483	0,748
Gruplar içi	18,872	128	0,147		
Toplam	19,157	132			

Yapılan varyans analizi sonucunda, $p=,748$ olarak bulunmuştur. Bu durum öğretmen adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumları üzerinde sosyal medya kullanım sıklığına göre anlamlı bir fark olmadığını ortaya koymaktadır.

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutumları Üzerinde Yazma Ortamı Tercihinin Etkisi

Bu bölümde Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumları üzerinde yazma ortamı tercihinin etkisine yönelik bulgular verilmiştir.

Tablo 7. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutumları Üzerinde Yazma Ortamı Tercihinin Etkisi

Yazma Ortamı	N	X	S	sd	t	p
Kalem ile kâğıda yazmak	103	3,7455	0,38490	136	-2,911	0,004
Dijital ortama yazmak	35	3,9566	0,32452			

Tablo 7’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan 103 öğrenci kalem ile kâğıda yazmayı tercih ederken 35 öğrenci dijital ortama yazmayı tercih etmektedir. Kalem ile kâğıda yazmayı tercih eden öğretmen adaylarının ölçekten aldıkları puanların ortalaması 3,74; dijital ortama yazmayı tercih eden öğretmen adaylarının ölçekten aldıkları puanların ortalaması 3,95’tir. Dijital ortamda yazmayı tercih eden öğretmen adayları kalem ile kâğıda yazmayı tercih eden öğretmen adaylarından sayıca oldukça az olmalarına rağmen yazmaya ilişkin tutumlarının daha yüksek olduğu görülmektedir.

Kalem ile kâğıda yazmayı tercih eden öğretmen adayları ve dijital ortama yazmayı tercih eden öğretmen adayları arasında farklılık olup olmadığını gösteren p değerine göre ise ($p = ,004$) gruplar arasında anlamlı bir fark olduğu söylenebilir. Türkçe öğretmeni adaylarının yazma ortamlarına göre dijital ortamda yazmaya yönelik tutumları arasında “dijital ortamda yazmak” lehine anlamlı bir fark vardır.

Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutumları Üzerinde Yazma Sıklığının Etkisi

Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumlarının yazma sıklığına göre farklılaşp farklılaşmadığını görmek amacıyla tek yönlü varyans analizi yapılmıştır. Verilerin analizi sonucunda öğretmen adaylarının tutumlarına ilişkin betimsel istatistikler Tablo 8’de, sınıf düzeylerine göre farklar ise tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 8. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutumları Üzerinde Yazma Sıklığının Etkisine Yönelik Tanımlayıcı İstatistiksel Puanlar

Yazma Sıklığı	N	$\bar{X}$	SS
hiç yazmam	9	3,6978	,37848
çok seyrek yazarım	26	3,7983	,33476
ara sıra yazarım	30	3,7812	,41412
sık sık yazarım	16	3,8724	,36714
her zaman yazarım	2	3,9600	,16971

Yukarıdaki tabloda Türkçe öğretmeni adaylarının yazma sıklıklarına tutum puanları görülmektedir. Tabloya göre, “hiç yazmam” diyen öğretmen adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutum puanlarının ortalaması 3.69; “çok seyrek yazarım” diyen öğretmen adaylarının tutum puanlarının ortalaması 3.79; “ara sıra yazarım” diyen öğretmen adaylarının tutum puanlarının ortalaması 3,78; “sık sık yazarım” diyen öğretmen adaylarının tutum puanlarının ortalaması 3,87 ve “her zaman yazarım”

diyen öğretmen adaylarının tutum puanlarının ortalaması 3,96'dır. Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumları üzerinde yazma sıklığına göre farklılık olduğu görülmektedir. Bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olup olmadığını tespit etmek amacıyla Anova testi yapılmıştır.

Tablo 9. Türkçe Öğretmeni Adaylarının Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutumları Üzerinde Yazma Sıklığının Etkisine Yönelik Anova Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplar arası	0,240	4	0,060		
Gruplar içi	10,971	78	0,141	0,426	0,789
Toplam	11,211	82			

Türkçe öğretmeni adaylarının yazma sıklıklarına göre dijital ortamda yazmaya yönelik tutum puanları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını görmek amacıyla yapılan varyans analizi sonucunda öğretmen adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumları üzerinde yazma sıklıklarına göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür ($p = ,789$).

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Teknolojinin gelişimi ve hayatımıza dâhil oluşuyla yazma becerisinde de bir dijital dönüşüm gerçekleşmektedir. Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamda yazmaya yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada 140 Türkçe öğretmeni adayına Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği uygulanmış ve uygulama sonuçları öğretmen adaylarının cinsiyet, sınıf düzeyi, sosyal medya kullanma sıklığı, yazma ortamı tercihi (kâğıt, dijital ortam), bağımsız yazma alışkanlığı (günlük, anı, şiir, hikâye), yazma sıklığı (her gün, haftada bir, nadiren, hiç), yazma amacı (ders çalışma, sosyal medya, zevk için, diğer) gibi değişkenler açısından incelenmiştir. İnceleme sonucunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Çalışmada ilk olarak Türkçe öğretmeni adaylarının dijital yazmaya yönelik tutumları üzerinde cinsiyetin etkisi üzerinde durulmuştur. Ortaya çıkan sonuca göre öğretmen adaylarının dijital yazmaya yönelik tutumlarında cinsiyet faktörünün herhangi bir etkisi olmadığı görülmüştür. Maden (2018) Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamlardaki yazma alışkanlıklarını incelediği çalışmasında, öğretmen adaylarının dijital yazma alışkanlıkları üzerinde cinsiyetin etkisi olmadığını tespit etmiştir. Aynı şekilde Sarıkaya (2019) çalışmasında Türkçe öğretmeni adaylarının dijital okuryazarlık toplam puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmalarda da cinsiyet ile dijital yazma arasında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Bu sonuçlardan farklı olarak Çetin (2022) eğitim fakültesi öğrencilerinin dijital ortamlarda yazma alışkanlıklarını incelediği çalışmasında, öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeylerinde cinsiyete göre anlamlı farka ulaşmıştır ve erkek öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeylerinin kız öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeylerinden anlamlı düzeyde yüksek olduğunu tespit etmiştir. Ustabulut'un (2021) çalışmasında ise kadın Türkçe öğretmeni adayları dijital ortamda yazmanın daha estetik ve kullanışlı olduğunu ancak göz ve kas sağlığı üzerinde olumsuz etkileri bulunduğunu ve dijital yazmada radyasyondan etkilenildiğini ifade ederken erkek Türkçe öğretmeni adayları derste dijital ortamda not tutmaktan hoşlandıklarını, dijital ortamda yazarken yazmanın doyumunu daha fazla hissettiklerini belirtmişlerdir. Kimi çalışmalarda cinsiyetin "dijital ortamda yazma" üzerinde etkisi görülürken kimilerinde görülmemiştir. Bu durum dijital yazma üzerinde cinsiyetin çok fazla etkili olmadığını düşündürmektedir.

Araştırmada ortaya çıkan sonuçlardan bir diğeri, Türkçe öğretmeni adaylarının dijital yazmaya yönelik tutumları üzerinde sınıf düzeyinin bir etkisi olmadığıdır. Her ne kadar sınıf düzeyi arttıkça dijital ortamda yazmaya yönelik tutum puanları artmış olsa da bu artış istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır. Aynı şekilde Sarıkaya (2019) yaptığı çalışmada Türkçe öğretmeni adaylarının dijital okuryazarlık puanlarının öğrenim gördükleri sınıfa göre anlamlı farklılık göstermediğini ifade etmiştir. Ustabulut (2021) Türkçe öğretmeni adaylarının dijital yazmayla ilgili görüşlerini incelediği çalışmasında 2. sınıf Türkçe öğretmeni adaylarının 4. sınıf Türkçe öğretmeni adaylarına göre “dijital yazmanın sürdürülebilir yazma alışkanlığını geliştirmede daha etkili olacağını” belirttiklerini dile getirmiştir. Bunların yanı sıra Göldağ ve Kanat (2018) çalışmalarında öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeylerinde öğrenim gördükleri sınıfa göre anlamlı bir farklılık tespit etmiştir. İlgili çalışmada birinci sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeyleri dördüncü sınıfta öğrenim gören öğretmen adaylarının dijital okuryazarlık düzeylerinden düşük olduğu görülmektedir. Her ne kadar Ustabulut (2021) ve Göldağ ve Kanat (2018) çalışmalarında sınıf düzeyinin dijital yazma üzerindeki etkisini ortaya koymuş olsalar da her iki çalışmada sınıf düzeyine göre dijital yazmaya yönelik beceri ve görüşlerinin birbirinin tersi şeklinde olduğu görülmüştür. Bu durum sınıf düzeyinin dijital yazma üzerinde çok fazla bir etkisi olmadığını göstermektedir.

Bu çalışmada bir diğeri sonuç olarak Türkçe öğretmeni adaylarının dijital yazmaya yönelik tutumları üzerinde sosyal medya kullanım sıklığının etkisinde anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Fakat burada dikkati çeken nokta çalışmaya katılan 60 öğretmen adayının günde 11 saatten fazla sosyal medyayı kullandığını ifade etmesidir. Bu durum öğretmen adaylarının sosyal medyada çok fazla vakit geçirdiklerini göstermektedir. Aşırı derecede sosyal medya kullanımının fiziksel ve ruh sağlığı açısından pek çok olumsuz yanı bulunmaktadır. Cotten'a (2008) göre, sosyal medya bazen üniversite öğrencilerinin refahını doğrudan etkilemese de; öğrencilerin öz kavramı, öz yeterlikleri ve teknolojiyle bağlı olarak okul hayatıyla ilgili yeteneklerini algılamalarını etkileyebilir. Nas ve Göçen (2023) yaptıkları araştırma kapsamında Türkçe öğretmeni adaylarının en fazla kullandıkları dijital yazma türünün telefon mesajı olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Katılımcıların daha çok telefonla dijital ortama yazdıklarını tespit etmişlerdir. Bu sonuçtan Türkçe öğretmeni adaylarının mesaj yazma uygulamalarını daha çok kullandıkları sonucuna ulaşabilir. Yine aynı çalışmada araştırmaya katılan Türkçe öğretmeni adaylarının çok azı e-posta yazdıklarını, Word ya da Powerpoint kullandıklarını ve çevrim içi olarak dijital ortamlarda yazdıklarını belirtmişlerdir. Buradan yola çıkarak Türkçe öğretmeni adaylarının sosyal medya kullanımı amacıyla dijital yazmadan yararlandıkları ancak dijital yazmayı genel bir kullanım amacı olarak görmedikleri anlaşılabilir. Öte yandan Çetin (2022) Türkçe öğretmeni adaylarından nerelerde (hangi ortamlarda) yazı yazıldığını ilgili görüşlerini aldığı çalışmasında, öğretmen adaylarının daha çok whatsapp, e-mail, sosyal medya, bloglar, google translate, web sayfaları, telegram vb. ortamları kullandığını ifade etmiştir. Genel olarak değerlendirildiğinde bahsi geçen ortamların iletişim sağlayan içerikler olduğu söylenebilir.

Türkçe öğretmeni adayları günlük yaşantılarında büyük ölçüde dijital ortama yazmayı kalem ile kâğıda yazmaya tercih etmektedirler. Öğretmen adayları her ne kadar kalem ile kâğıda yazmayı tercih ettiklerini belirtse de öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu gün içinde oldukça uzun süre sosyal medya kullanmaktadırlar. Bu durum aslında günlük yaşamlarının büyük bir kısmını dijital yazma ile geçirdiklerini fakat mesaj yazmanın, gönderi oluşturmanın, içeriklere yorum yapmanın dijital yazma olduğunun farkında olmadıklarını göstermektedir. Lenhart vd. (2008) araştırmasında gençlerin %60'ının elektronik yazıyı gerçek yazı olarak algılamadığı sonucuna ulaşmıştır. Öğretmen adayları zihninde dijital ortamda yazıyı gerçek yazı olarak algılamadıkları için kalem ile kâğıda yazma ihtiyacında bulunmaları açıklanabilir. Bu araştırma sonucunda dijital ortamda yazmayı tercih eden

öğretmen adayları kalem ile kâğıda yazmayı tercih eden öğretmen adaylarından sayıca oldukça az olmalarına rağmen yazmaya ilişkin tutumlarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum teknolojiden faydalanılarak yazmanın yazma tutumu üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir. Ustabulut (2021) çalışmasında öğretmen adaylarının dijital ortamlarda günlük 3 saatin üzerinde yazı yazanların dijital yazmanın kendileri için çok önemli olduğunu, kendilerine çok keyif verdiğini, özgüvenlerini artırıp kendilerine büyük keyif verdiğini ifade ettiklerini belirtmiştir. Bu sonuca göre Türkçe öğretmeni adaylarına dijital yazma becerisi kazandırılırsa yazma alışkanlıklarında da olumlu tutum geliştirecekleri düşünülebilir. Bunun dışında dijital yazma ile yazma ortamı tercihi arasındaki ilişkiyi ortaya koyan başka bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Araştırmada Türkçe öğretmeni adaylarının dijital yazmaya yönelik tutumları üzerinde yazma sıklıklarının bir etkisi olmadığı belirlenmiştir. Türkçe öğretmeni adayları çoğunlukla seyrek yazdıklarını belirtmişlerdir. Türkçe öğretmeni adaylarının yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik çalışmalara ağırlık verilmelidir. Yapılan araştırmalar incelendiğinde yazma sıklığı ile dijital yazmaya yönelik tutum üzerindeki etkiyi inceleyen çalışmaya rastlanmamıştır. Fakat genel olarak yazma sıklığı üzerine yapılan çalışmalar bulunmaktadır. Karadağ ve Kayabaşı (2013) çalışmalarında sınıf öğretmeni adaylarının yazma alışkanlığına sahip olmadığını tespit etmişlerdir. Bu çalışmalar eğitim fakültelerinde okuyan öğretmen adaylarının yazma alışkanlıklarında birtakım eksikliklere sahip olduğunu kanıtlamaktadır. Eğitim fakültelerinde okuyan öğretmen adaylarının yazma alışkanlıklarını geliştirmelerine yönelik çalışmalar yapılmalıdır. İşeri ve Ünal (2012) yaptıkları çalışmada öğretmen adaylarının yazma kaygılarında yazma durumlarına göre anlamlı fark olduğu sonucuna varmıştır. Yazma sıklığı arttıkça yazma kaygıları düşmekte, yazma sıklığı azaldıkça yazma kaygısı artmaktadır. Dolayısıyla öğretmen adayları yazma becerisine kaygılı yaklaşmaktadır. Bu kaygının azaltabilmemiz ve yazma becerilerinin gelişmesi için Türkçe öğretmeni adaylarına yazma becerisini geliştirmeye yönelik etkinlikler yaptırılmalıdır.

Gelişen teknoloji sayesinde dijital yazmaya yönelik pek çok ortam geliştirilmiştir. Günümüzde farklı yazı stillerini barındıran, yazım hatalarını düzelten, not almayı kolaylaştıran pek çok uygulama bulunmaktadır. Bu dijital ortamların Türkçe öğretmeni adaylarına tanıtılması gerekmektedir. Öğretmen adayları dijital ortamda yazmayı büyük ölçüde haberleşme amacıyla cep telefonu aracılığıyla mesaj yazarken kullandıklarını belirtmişlerdir. Ancak öğretmen adayları öğretim sürecinde de dijital yazma kullanımına teşvik edilmelidir. Dijital ortamların getirdikleri özellikler bu ortamlarda yazı yazacakların yeni beceriler edinmesini gerektirmektedir. Bu ortamlar için sadece yazma becerisinin geliştirilmesi yeterli olmamakta bunun yanında dijital yetilerin varlığı da önemli hale gelmektedir. Dolayısıyla öğretmen adaylarına dijital yetilerini geliştirmeye yönelik dersler eğitim fakültelerinde verilebilir.

Yazarlık Katkısı

Bu çalışmaya yazarlar eşit oranda (%50) katkıda bulunmuşlardır.

Etik Kurul Beyanı

Çalışma öncesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulundan etik izni (Protokol No: 220102, Karar No: 80, Tarih: 20.06.2022) ve eğitim fakültesinden kurum izni, araştırmaya katılan öğretmen adaylarından sözlü onamları, Dijital Ortamda Yazmaya Yönelik Tutum Ölçeği'nin kullanımı için de ölçek kullanım izni alınmıştır.

Kaynakça

- Abidin, M. J. Z., Pour-Mohammadi, M., Souriyavongsa, T., Tiang, C. D. B. ve Kim, N. O. L. (2011). Improving listening comprehension among Malay preschool children using digital stories. *International Journal of Humanities and Social Science*, 1(14), 159-164.
- Adıgüzel, A., Kumkale, Z. (2018). The effect of digital story preparation program on reading comprehension in English. *Electronic Journal of Education Sciences*, 7(14), 176-186.
- Baştuğ, M., Keskin, H. K. (2017). Kâğıttan dijitale yazma tutumu ölçeği güvenilirlik ve geçerlik çalışması. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*. 7(2), 58-72.
- Çetin, A. S. (2022). Eğitim fakültesi öğrencilerinin dijital ortamlarda yazma alışkanlıklarının incelenmesi. *Okuma Eğitimi Araştırmaları*, 10(2), 253-274.
- Göldağ, B., Kanat, S. (2018). Güzel sanatlar eğitimi alan öğrencilerin dijital okuryazarlık durumları. *International Journal of Social Science*, 70(1), 77-92. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS7736>.
- Gündüz, N. (2019). Dijital öykü yazarlığının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel.
- Güneş, F. (2013). *Türkçe öğretimi yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: Pegem Akademi.
- İşeri, K., Ünal, E., (2012). Türkçe Öğretmen Adaylarının Yazma Kaygılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Mersin Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 67-76.
- Karadağ, R., Kayabaşı, B. (2013). “Neden yazı yazmıyoruz?": sınıf öğretmeni adaylarının yazmayı engelleyen etmenlere ilişkin görüşleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 1-32.
- Karasar, N. (1999). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Nobel Yayınları.
- Karatay, H. (2013). Süreç temelli yazma modelleri: 4+1 planlı yazma ve değerlendirme modeli. Özbay M. (Ed.). *Yazma eğitimi içinde* (ss. 21-48). Ankara: Pegem Akademi.
- Köksal, K. (2001). *Okuma yazmanın öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Lenhart, A., Arafeh, S., Smith, A., & Rankin, A. (2008). *Writing technology and teens*. Pew Internet & American Life Project. The National Commission on Writing.
- Maden, S., Banaz, E., Maden, A. (2018). Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamlardaki yazma alışkanlıkları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 103-112.
- Nas, F., Göçen, G. (2023). Türkçe öğretmeni adaylarının dijital ortamlardaki yazma alışkanlıkları. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 103-112.
- Özkaya, P. G. (2017). Bilgi teknolojilerine dayalı hikâye anlatımıyla öbek-anlam ilişkisinin kavranması. Yayımlanmamış doktora tezi. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Muğla.
- Özkaya, P. G., Coşkun, M. V. (2019). The effect of understanding phrase-meaning relationship through digital storytelling on academic achievement and retention. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 14(3), 200-236. doi: 10.29329/epasr.2019.208.10
- Susar Kırmızı, F., Kapıkıran, Ş. ve Akkaya, N. (2021). Dijital ortamda yazmaya ilişkin tutum ölçeği (DOYAT): Ölçek geliştirme çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 52, 417-444. Doi:10.9779.pauefd.684858
- Tatlı, Z., Aksoy, D. A. (2017). Yabancı dil konuşma eğitiminde dijital öykü kullanımı. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 45(45), 137-152.
- Türe Köse, H. B. (2019). Okul öncesi dönem çocuklarında dijital hikâye anlatımının dinleme becerilerine etkisi. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Dumlupınar Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.

Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar). (2019). Milli Eğitim Bakanlığı.

Türkiye Yeterlikler Çerçevesi. <https://tyc.gov.tr/sayfa/anahtar-yetkinlikler-ifcbc98de-547c-4f58-a4ca-e29fc8eba4e8.html> adresinden 23.11.2023 tarihinde erişilmiştir.

Ustabulut, M. Y. (2021). Türkçe öğretmeni adaylarının dijital yazmayla ilgili görüşlerinin incelenmesi. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2), 300-311. Doi: 10.18026/cbayarsos.889022